

Kosketusihottumat

ALLERGIA
IHO
ASTMA

Allergista kosketusihottumaa eli -ekseemaa on kahta päätyyppiä, hidasta ja nopeaa allergiaa.

Nopea kosketusihottuma tuntuu ja näkyy parinkymmenen minuutin kuluttua siitä, kun allergeeni on koskettanut ihoa. Nopeassa allergiassa kosketuskohtaan tulee kutinaa, punoitusta ja nokkospaukamia. Paukamat häviävät 15–30 minuutissa. Jos nokkospaukamareaktio uusiutuu usein, tuloksena on pitkäaikainen ihottuma, ekseema. Joskus ekseema kehittyy ilman nokkospaukamareaktiota. Nopea allergia saattaa tulla esimerkiksi luonnonkumista (lateksi), kissasta tai koirasta (hilse tai karvat), juureksista tai vihanneksista.

Hidas allerginen kosketusihottuma ei oireiden perusteella erotu muista ihottumista. Hidas allerginen reaktio ilmenee 1–7 päivässä sen jälkeen, kun allergiaa aiheuttava aine on ollut kosketuksissa ihon kanssa. Hitaassa ihoallergiassa ihosta saattaa vuotaa visvaa ja siihen voi tulla rupia. Vaikka ihottuma alkaa allergeenin kosketuskohdassa, se voi levitä kauas sen ulkopuolelle. Oireita voi olla hankala tunnistaa sillä ne uusiutuvat ja häviävät aika ajoin. Tavallisimpia aiheuttajia ovat kosmetiikka- ja hygieniatuotteiden sisältämät hajusteet ja säilöntäaineet sekä nikkeli. Muita aiheuttajia ovat kumin kemikaalit, muovien ja liimojen aineosat sekä kromi- ja kobolttiyhdisteet.

Allergeeni voi tulla myös **ilmateitse**. Tällöin herkistyminen on tapahtunut jo aiemmin ihokosketuksen kautta. Ilman kautta tapahtuvassa altistuksessa ihottuma tulee paljaille ihoalueille ja muistuttaa suuresti valoihottumaa. Tyypillisiä ilmateitse leviäviä allergeeneja ovat mykerökukkaisten kasvien allergeenit (asterikasvit, sikurikasvit), kemikaalit (seskviterpeenilaktonit) sekä tekohartsit.

Hidas kosketusallergia todetaan lapputesteillä ja nopea kosketusallergia ihopistokokeilla. Tarvittaessa tehdään lisäksi käyttötesti iholla.

Allerginen kosketusihottuma ilmenee:

- kainaloiden seudulla (deodorantit)
- käsissä ja ranteissa (nahka, kemikaalit, metalli, työvälineet)
- kaulalla (hoitoaineet, kosmetiikka)
- pakaravaossa (pukamavoiteet ja peräpuikot)
- reisissä tai sääressä (sukat, kumisaappaat)
- jaloissa (metallit, kumi, nahka, värit, liimat, kromi, sienilääkkeet)

Hoito:

- Kosketusallergiaa aiheuttavan allergeenin välttäminen tai poistaminen on paras hoito. Jos välttäminen ei ole mahdollista, suojaa iho.
- Kosketusallergian alkaessa voit käyttää parin viikon ajan apteekista ilman reseptiä saatavaa kortisonivoidetta.
- Jos epäilet jonkin tietyn työn tai aineen aiheuttavan tai pahentavan ihottumaa, hakeudu lääkäriin. **Allerginen kosketusihottuma voi kroonistua kolmessa kuukaudessa, siksi hoitoon hakeutumista ei saa viivyttää.**
- Helsingin Allergia- ja Astmayhdistyksen ihonhoidon ja kosmetiikan tuoteneuvonnasta saat yksityiskohtaista tuotetietoa:
www.kosmetiikka-allergia.fi, kosmetiikka@allergiahelsinki.fi

